

M
E
N
T
A
M
Á
L
A
R
Á
Ð
I
Ð

FÓLKASKÚLIN

DANSKT

Framseting
9. flokkur

28. maí 2019
kl. 10.15-13.45

1. Nogle gange skal du bare lytte

Giv en analyse og fortolkning af reklamefilmen *Nogle gange skal du bare lytte*.

I din analyse skal du bl.a. komme ind på følgende punkter:

- afsenderen
- din umiddelbare oplevelse
- den historie, reklamefilmen fortæller
- filmtekniske virkemidler
- stemningen
- målgruppen
- budskab

Hvad synes du om reklamefilmen og dens budskab?

Hvad reklamerer filmen for?

Overskrift: Nogle gange skal du bare lytte

Filmurin liggur á
framsíðuni saman
við uppgávuni
undir fylgiskjøl

2. Slut med Spiderman og Disney-prinsesse

Skriv et *debatindlæg med udgangspunkt i artiklen.

Du skal bl.a. komme ind på

- Hvilken holdning har du til børnehavens tøjpolitik?
- Hvilke erfaringer har du med tøj og logoer i børnehave og skole?

Overskrift: Slut med Spiderman og Disneyprinsesse

**Debatindlæg er en tekst, som udtrykker en holdning og kræver stillingtagen.*

Slut med Spiderman, Disneyprinsesser og klublogoer: Børnehave har lavet deres egen tøjpolitik

I børnehaven og vuggestuen 'Mikael & Bette Mikael' i Hjørring ønsker man ikke, at børnene skal konkurrere med hinanden om hvilken slags tøj, de har på.

Bøllehat og tøj uden tryk er hverdagen for børnene i børnehaven 'Mikael'. (© Hjørring Kommune)

AF KLAUS VIDEBAEK OG CHRISTINE NØRGAARD, 08. JUN. 2018

Der er ikke tale om en decideret dresscode, men går ind man ind ad lågen hos børnehaven og vuggestuen 'Mikael & Bette Mikael' i Hjørring her til morgen, vil man hverken finde prinsesser, actionfigurer, dinosaurer eller fodboldlogoer på børnenes tøj.

I børnehaven, der er privat og en del af Rudolf Steiner-netværket, har man nemlig besluttet, at man ikke vil lade børnene komme i tøj med tryk på.

Det skal ikke være sådan, at børnene bedømmer hinanden på det tøj, de har på, forklarer børnehaveleder Line Jensen.

- For os er der egentlig ikke så meget hokuspokus omkring det. Det handler om noget helt lavpraktisk. Vores solpolitik beskytter børnenes hud, og vores tøjpolitik beskytter børnenes barndomsliv.

De kommer i kraft af sig selv nu og ikke i kraft af at være Spiderman eller en Disney-Elsa (karakter fra animationsfilmen Frost, red.), siger hun til P4 Nordjylland.

Ok med striber og prikker

Mens logoer og diverse figurer altså er bandlyst, må børnene gerne møde op med striber, prikker og andre mønstre på tøjet.

Tidligere har børnehaven erfaret, at der kan opstå en form for konkurrence mellem de helt små børn, når de møder op i tøj med stærk signalværdi.

- Det kan blive brugt lidt som en forhandling i en leg, eller betyde, at man ikke kan være med i legen, hvis man har det forkerte fodboldhold på trøjen, siger hun.

I bund og grund handler det også om at turde at sætte nogle klare retningslinjer for børnene, forklarer børnehavelederen.

- Det er vores overbevisning, at de voksne ved bedst. Børnene ville jo spise fredagsslik til morgenmad, hvis de fik lov, så vi tør godt tage ansvar i forhold til deres barndomsliv, siger Line Jensen.

Hun er ikke bekymret for, at børnene skal blive overladt til sig selv den dag, de skal begynde i skole og møder en dagligdag, hvor reglerne er blødere.

Line Jensen oplever derimod, at børnene står stærkere, når de ikke bliver 'fodret' med, at de skal have forskellige motiver og symboler på deres tøj.

- Jeg har fået tilbagemeldinger på børn, der er startet i skolen og har meldt sig ud af det ræs, siger hun.

- Det har aldrig været vores job som pædagoger at skulle udsætte dem for alt det, de måske kan blive udsat for, når de skal i skole. Vi mobber dem heller ikke eller skælder dem ud, så de er rustet til det. Men vi forsøger at danne nogle børn med stærke rødder.

Hos forældrene har reaktionerne været blandede, men langt de fleste har været positive om tøjpolitikken, når de først har fået forklaret, hvad der ligger bag, oplyser Line Jensen.

Heller ikke mor til lille Ibby, der i dag har lyseblå kjole på, Sisse Holm Lundtoft, ser nogen problemer i regelsættet.

- Det rører mig faktisk slet ikke. Det vigtigste for mig er, at jeg har et barn, der trives, og som er glad for at komme i børnehave, og det har jeg helt bestemt, siger hun.

Hun er til gengæld glad for, at institutionen bidrager til at sætte grænser for børnene.

- Man behøver ikke altid at få sin vilje. Det er også det med at lære at udsætte sine behov og ikke altid at kunne gøre det, man selv synes, siger hun.

Hos 'Mikael & Bette Mikael' har man desuden besluttet at følge solrådet fra Kræftens Bekæmpelse, når de er udenfor. Det betyder, at børnenes tøj altid skal gå ned over henholdsvis albuer og knæ, uanset hvor varmt det er. Derudover skal børnene have en bølleshat på hovedet.

3. Kyssetyv

Giv en analyse og fortolkning af maleriet.

I din analyse skal du bl.a. komme ind på følgende punkter:

- din umiddelbare oplevelse
- den historie, maleriet fortæller
- stemningen
- målgruppen

Overskrift: Kyssetyv

Lotte Kjøller fra *Skrædder i Helvede*, Antologi, 2011

4. Den dag, jeg satte verden på standby

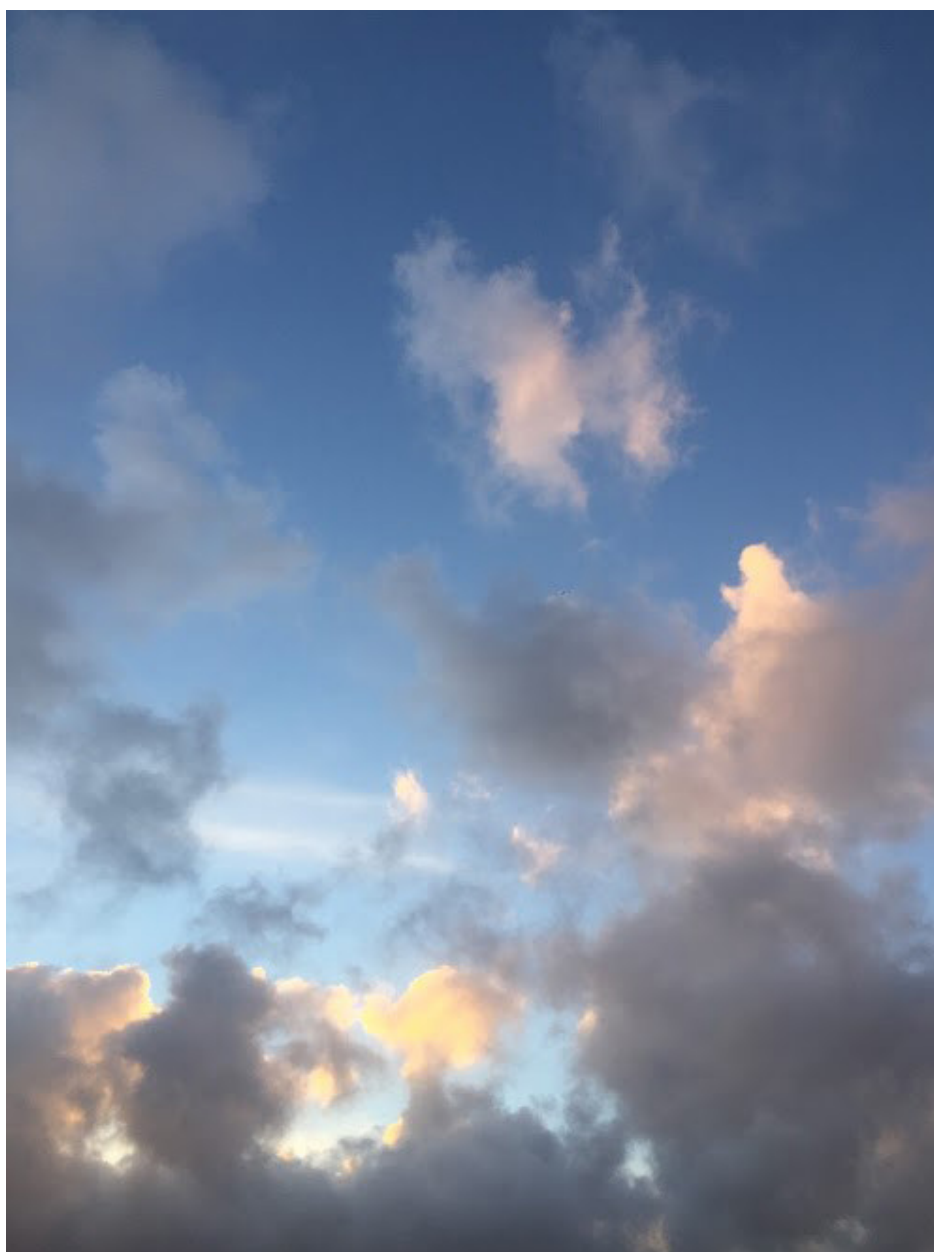
Skriv en blog* om den dag, du satte verden på standby.

- Forestil dig en dag, hvor du ikke er på** - hvor du har en tænkepause, hvor du ikke er online, hvor du sætter verden på standby, hvor du bare er dig selv.

Overskrift: Den dag, jeg satte verden på standby

*En *blog er et indlæg, hvor du deler dine tanker med andre.*

***At være på er at være synlig og tilgængelig for andre.*

5. Naturen i frit fald

Skriv et *essay om klodens fremtid.

- Hvor er vi på vej hen?
- Hvad gør vi ved vores klode?
- Hvordan kommer vi videre?

Overskrift: Naturen i frit fald

**Essay: En tekst, hvor du udtrykker dine tanker og meninger om emnet. Du kan fremstille og omtale problemstillinger uden selv at kende den fulde sandhed. Du kan udtrykke din tvivl om, hvad du skal mene, og du kan med din tekst få læseren til at tænke sig om.*

Dyre- og plantearter er i frit dødsfald over hele kloden

Udviklingen truer menneskets eksistensgrundlag, lyder konklusionen fra 550 forskere, der har bidraget til rapporter om tab af biodiversitet i fire regioner på kloden.

Alle arter af havskildpadder er truet af udryddelse.
(Foto: DAVID GRAY © Scanpix)

MARIA LISE BEHRENDT, 26. MAR. 2018

Præcis hvor mange arter, der findes her på Jorden, får vi nok aldrig opklaret. De fleste skøn lyder på mellem 5-50 millioner, men nogle forskere mener, at der kan være op til to milliarder. Videnskaben har til dato beskrevet og navngivet omkring 1,5 millioner arter, men arbejdet er en kamp mod tiden. For hvert år uddør der langt flere arter, end der kommer nye til.

Og presset på naturen er så stort, at det ikke 'bare' truer plante- og dyrearter, men også vi menneskers eksistensgrundlag.

Sådan lyder advarslen fra over 550 videnskabsfolk fra mere end 100 lande, der under FN organisationen IPBES har brugt tre år på at udarbejde fire omfattende rapporter om biodiversiteten i fire verdenshjørner: Afrika, Europa og Centralasien, Stillehavsregionen og Syd- og Nordamerika.

Hvad betyder biodiversitet?

“Mangfoldigheden af levende organismer” betyder begrebet ifølge Den Store Danske.

- Biodiversitet er med andre ord et udtryk for, hvor stor variation der er af arter i form af bl.a. planter, dyr og bakterier i et område.
- Når biodiversiteten falder, kan det få store konsekvenser. Også for os mennesker, fordi vi er afhængige af, at økosystemerne fungerer, så vi bl.a. kan få rensset vores jord, vand og ilt, få bestøvet planter og afgrøder og få mad på bordet.

Sjette massedød er vores skyld

Tabet af biodiversitet på verdensplan bliver af nogle forskere omtalt som 'den sjette masseuddøen'.

Tidligere har det været naturlige årsager - som fx istider - der har taget livet af en stor del af Jordens plante- og dyrearter. Denne gang er fænomenet menneskeskabt og skyldes bl.a. klimaforandringer, overudnyttelse af naturens ressourcer, forurening og ødelæggelse.

Fremover vil især klimaforandringer komme til at få en stadig større negativ indvirkning.

Men der er også fremskridt at spore. De sidste 25 år er de beskyttede havområder i Stillehavet vokset med 14 procent, mens de samlede skovområder i landene i Stillehavsregionen er blevet 2,5 procent større.

Og også andre steder er der håb. Det gælder især områder, hvor lokale eller indfødte folk går sammen om at beskytte naturen eller dyrke jorden på en bæredygtig måde eller samarbejder med myndighederne om det.

Nogle af rapporternes hovedpunkter er

- I Nord- og Sydamerika er biodiversiteten faldet med 31 procent, siden europæerne indtog kontinenterne. Hvis tempoet fortsætter, er den faldet med 40 procent i 2050.
- I Europa og Centralasien har biodiversiteten i høj grad lidt på grund af landbrug og skovhugst. 28 procent af de arter, som i dag kun findes i Europa, er truet af udryddelse, og 42 procent af alle dyrearter på land daler i antal.
- Siden 1970'erne er antallet af vådområder i Europa og Centralasien blevet halveret.
- Kigger man mod det afrikanske kontinent ser fremtiden dystre ud af to årsager: Befolkningstallet forventes at være fordoblet fra 1,25 mia. i dag til 2,5 mia. i 2050, og klimaforandringerne rammer Afrika hårdere end noget andet beboet sted i verden.
- Allerede i dag er biodiversiteten på omkring 500.000 kvadratkilometer afrikansk land (svarende til mere end 11 gange Danmarks størrelse) lagt fuldstændig i ruiner på grund af overudnyttelse, forurening og erosion.
- Vi risikerer, at op mod halvdelen af alle Afrikas pattedyr og fuglearter i 2100 er udryddet.
- I Stillehavsregionen er det især havområder, som udgør livsgrundlaget for mange mennesker, der er under pres på grund af eksempelvis overfiskeri, forurening og ekstreme vejrhændelser. Hvis det fortsætter, vil fiskebestanden i 2048 være så lav, at den ikke kan udnyttes til erhvervsfiskeri.